

Yuval Noah Harari

David Vandermeulen • Daniel Casanave

Sapiens

Ilustrovaná história

Zrod ľudstva

1. diel

Yuval Noah Harari

David Vandermeulen • Daniel Casanave

Sapiens

Ilustrovaná história

Zrod ľudstva

1. diel

Aktuell

Dielo je autorsky chránené. Všetky práva, najmä rozmnožovať a rozširovať, rovnako ako právo prekladu, sú vyhradené. Žiadna časť tohto diela sa nesmie bez písomného súhlasu majiteľa autorských práv reprodukovať, spracovávať, rozmnožovať alebo rozširovať vo forme fotokópií, mikrofilmov a ani inými metódami použitia elektronických systémov ukladania do pamäte.

Yuval Noah Harari: Sapiens, Ilustrovaná história

Z anglického originálu *Sapiens, A Graphic History*, ktorý vydalo vydavateľstvo Jonathan Cape, an imprint of Vintage, part of the Penguin Random House.

Copyright © 2020 by Yuval Noah Harari

All rights reserved.
Všetky práva vyhradené.

Translation © Zuzana Jánska 2022

Creation and co-writing: Yuval Noah Harari
Adaptation and co-writing: David Vandermeulen
Adaptation and illustration: Daniel Casanave
Colors: Claire Champion
Editor (Albin Michel): Martin Zeller
Editing and rights (Sapienship Storytelling): Itzik Yahav, Naama Avital, Naama Wartenburg, Daniel Taylor
Master text translation: Adriana Hunter
Diversity consulting: Slava Greenberg
Cover design: Harold Peiffer
Cover illustrations: Daniel Casanave

Adapted under the coordination of
Sapienship and Albin Michel
Publishing (France) from *Sapiens:
A Brief History of Humankind*
by Yuval Noah Harari

Redakčne upravila: Magdalena Borovcová
Sadzba a zalomenie: Aktuell

Tlač: FINIDR, s.r.o., Český Těšín, Česká republika

Vydal AKTUELL vydavateľstvo, s.r.o., Bratislava,
Slovenská republika
Slovak edition © AKTUELL 2022

ISBN 978-80-89873-50-0

*Pre tých, ktorí vyhynuli, stratili sa, boli zabudnutí.
Všetko, čo sa spája, musí sa raz aj rozpadnúť.*

— YUVAL NOAH HARARI

Časová os histórie

Pred koľkými rokmi

13,8 miliardami	Objavuje sa hmota a energia. Začiatok fyziky. Formovanie atómov a molekúl. Začiatok chémie.
4,5 miliardami	Vznik planéty Zem.
3,8 miliardami	Vznik organizmov. Začiatok biológie.
6 miliónmi	Posledná spoločná stará mama ľudí a šimpanzov.
2,5 miliónmi	V Afrike sa vyvíjajú <i>ľudia</i> . Prvé kamenné nástroje.
2 miliónmi	Ľudia sa rozširujú z Afriky do Eurázie. Vývoj rôznych ľudských druhov.
500 000	V Európe a na Blízkom východe sa vyvíjajú neandertálc.
300 000	Bežné používanie ohňa. V Afrike sa vyvíja <i>Homo sapiens</i> .
70 000	Kognitívna revolúcia. Zrod rozprávania príbehov. Začiatok histórie. <i>Sapiens</i> sa rozširujú z Afriky.
50 000	<i>Sapiens</i> sa usídľujú v Austrálii. Vyhynutie austrálskej veľkej fauny.
30 000	Vyhynutie neandertálcov. <i>Homo sapiens</i> je jediný ľudský druh, ktorý preživa.
16 000	<i>Sapiens</i> sa usídľujú v Amerike. Vyhynutie americkej veľkej fauny.

12 000	Poľnohospodárska revolúcia. Domestikácia rastlín a zvierat.
5 000	Prvé kráľovstvá, písma a peniaze. Polyteistické náboženstvá.
4 250	Prvé impérium – Akkadská ríša Sargona.
2 500	Vynález mincí – univerzálnych peňazí. Perzská ríša – univerzálne politické usporiadanie. Budhizmus v Indii – univerzálne učenie.
2 000	Ríša Han v Číne. Rímska ríša v Stredozemí. Kresťanstvo.
1 400	Islam.
500	Vedecká revolúcia. Ľudstvo priznáva svoju nevedomosť a začína získavať nevidanú moc. Európania dobývajú Ameriku a oceány. Celá planéta sa stáva jedinou historickou arénou. Vzostup kapitalizmu.
200	Priemyselná revolúcia. Rodinu a komunitu nahrádza štát a trh. Masívne vymieranie rastlín a živočíchov.
Súčasnosť	Ľudia prekračujú hranice planéty Zem. Jadrové zbrane ohrozujú prežitie ľudstva. Organizmy čoraz viac formuje skôr inteligentný dizajn než prírodný výber.
Budúcnosť	Inteligentný dizajn sa stane základným princípom života? Prvé neorganické formy života? Ľudia sa stanú bohmi?

Rebeli
savany

A man with glasses, wearing an orange shirt and dark trousers, sits comfortably in a blue armchair. He is holding an open book and looking towards the viewer. The background is a vast, blue cosmic space filled with numerous stars, galaxies, and nebulae. Two speech bubbles are present: one at the top center and another on the right side. The overall style is that of a comic book or a stylized illustration.

PRIBLIŽNE PRED 14 MILIARDAMI ROKOV,
PRI VEĽKOM TRESKU,
VZNIKLA HMOTA, ENERGIA, ČAS
A PRIESTOR.

PRÍBEH TÝCHTO
ZÁKLADNÝCH PRVKOV
NAŠHO VESMÍRU SA
NAZYVA FYZIKA.

PRIBLIŽNE 300 000 ROKOV PO ICH VZNIKU SA HMOTA A ENERGIA ZAČALI SPÁJAŤ DO ZLOŽITÝCH ŠTRUKTÚR, KTORÉ NAZÝVAME ATÓMY.

ATÓMY SA POTOM ĎALEJ SPÁJALI DO MOLEKÚL.

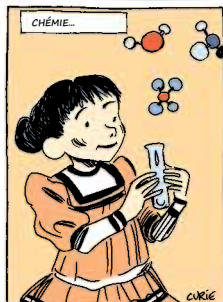
PRIBEH ATÓMOV, MOLEKÚL A ICH VZÁJOMNEJ INTERAKCIE SA NAZÝVA CHÉMIA.

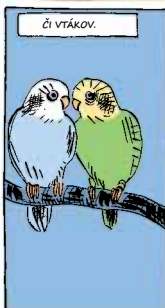
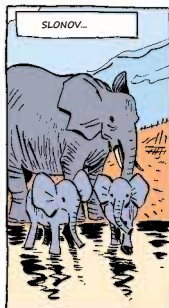
PRED TAKMER 4 MILIARDAMI ROKOV SA NA PLANÉTE ZNÁMEJ AKO ZEM SPOJILI URČITÉ MOLEKULY A VYTvorILI MIMORIADNE VEĽKÉ A ZLOŽITÉ ŠTRUKTÚRY, KTORÉ NAZÝVAME ORGANIZMY.

PRIBEH ORGANIZMOV SA NAZÝVA BIOLÓGIA.

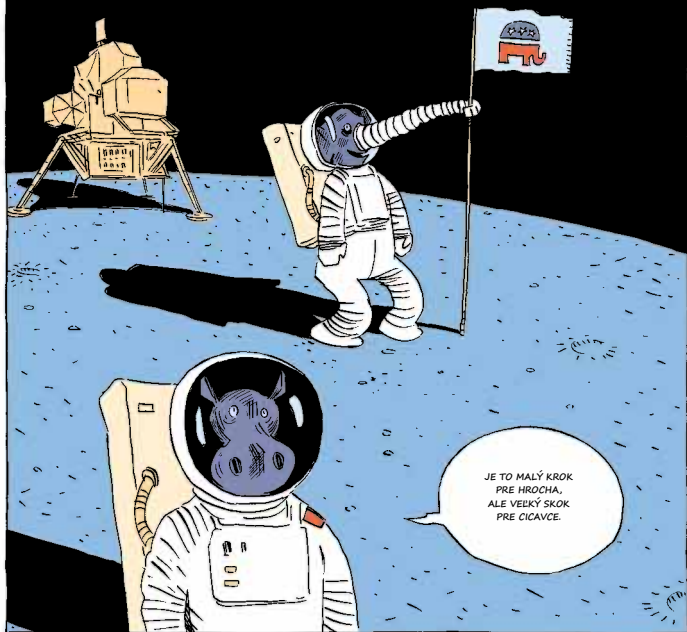
A POTOM, PRIBLIŽNE PRED 70 000 ROKMI, ZAČAL URČITÝ TYP ORGANIZMOV – ĽUDSKÉ BYTOSTI – VYTVARAŤ EŠTE PREPRACOVANEŠIE ŠTRUKTÚRY, KTORÉ SME NAZVALI KULTÚRY.

VÝVOJ ĽUDSKÝCH KULTÚR SA NAZÝVA HISTÓRIA.

TÁTO KNIHA VÁM VYSVETLÍ, PREČO SA VECI
NEUDIALI TAKTO...

O PRAVEKÝCH ĽUDŮCH TREBA VEDIET, ŽE NEPATRILI VŠETCI K TOMU ISTÉMU DRUHU.

DNES ĽUDIA NA CELOM SVETE MÔŽU VYZERAŤ RÔZNE A HOVORIŤ RÔZNÝMI JAZYKMI, ALE VŠETCI SME TEN ISTÝ DRUH – HOMO SAPIENS.

ČO JE PREKVAPIVÉ... NAPOKON, EXISTUJÚ RÔZNE DRUHY MRAVCOV, HADOV AJ MEDVEĐOV... TAK PREČO BY NEMOHLI BYŤ RÔZNE DRUHY ĽUDÍ?

V SKUTOČNOSTI BOLA NAŠA PLANÉTA ASI PRED 50 000 ROKMI DOMOVOM ASPOŇ ŠIESTICH RÔZNYCH DRUHOV ĽUDÍ. JEDEN OSTRÓV PODOBNÝ LILIPUTU OBYŤVAL DRUH TRPASLÍKOV...

PREPÁČTE!
NIEKTO ZVONÍ
PRI DVERÁCH.

AHOJ, STRÝKO YUVAL!

ZOE! IDEŠ PRÁVE
VČAS! UKÁŽEM TI
NIEČO.

HRA S KARTIČKAMI!

TO BUDE
ZÁBAVA!
ZAHRAEME SI?

ISTE, MÔŽEME!

LEN POČKAJ,
BUDE SA TI TO
PÁČIŤ!

ČERN,
ČERN!

??

HOMO ERECTUS

Prezývka: človek vzpriamený

LUDSKÁ RODINA PRED 50 000 ROKMI
Celá Ázia

- Bydlisko: -2 milióny až -50 000
- Kedy žil: -1 500 000 až -300 000
- Charakteristika: Najdlhšie žijúci ľudský druh
- Silná stránka: Prvý používal oheň a vyrábal lovecké zbrane...
- Slabá stránka: Státisíce rokov vyrábal tie isté zbrane

HOMO NEANDERTHALENSIS

Prezývka: človek neandertálsky

LUDSKÁ RODINA PRED 50 000 ROKMI

- Bydlisko: Európa a západná Ázia
- Kedy žil: -400 000 až -30 000
- Charakteristika: Veľmi veľký mozog, veľmi svalnatý.
- Silná stránka: Odolný voči klíme počas doby ľadovej. Staral sa o svojich starých a nevládných
- Slabá stránka: Zlé vzťahy s inými skupinami? Obľúbený terč kreslených vtipov.

HOMO LUZONENSIS

Prezývka: človek luzonský

LUDSKÁ RODINA PRED 50 000 ROKMI

- Bydlisko: Luzon, Filipíny
- Kedy žil: -700 000 až -50 000
- Charakteristika: Nováčik, objavený len v roku 2019
- Stránka: Prispôbený životu v tropických pralesoch
- Slabá stránka: Takmer žiadne vzťahy s inými.

HOMO DENISOVA

Prezývka: Denisovan

LUDSKÁ RODINA PRED 50 000 ROKMI

- Bydlisko: Sibiť, východná Ázia
- Kedy žil: -300 000 až -50 000
- Charakteristika: Záhadný človek. Pôvodne bol identifikovaný len na základe jedného skameneného prsta.
- Silná stránka: Veľmi spoločenský. Voľne sa krížil s ľuďmi Sapiens a neandertal.
- Slabá stránka: Strkal prsty do čudných miest.

HOMO SAPIENS

Prezývka: človek rozumný

LUDSKÁ RODINA PRED 50 000 ROKMI

- Bydlisko: Všade, dokonca aj na Mesiaci
- Kedy žil: -300 000 až dodnes. Možno vyhynie do roku 2100.
- Charakteristika: Myslí si, že je múdrejší ako všetci ostatní.
- Silná stránka: Vyniká vo výrobe nástrojov. Od zubných kefiek po medzikontinentálne jadrové rakety.
- Slabá stránka: Obrovské ego. Často rád verí nezmyslom.

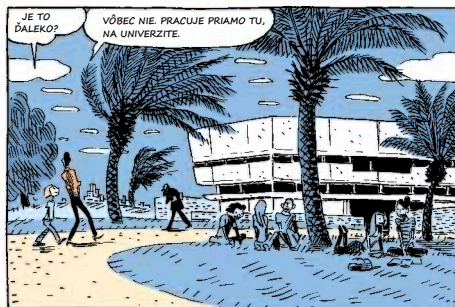
HOMO FLORESIENSIS

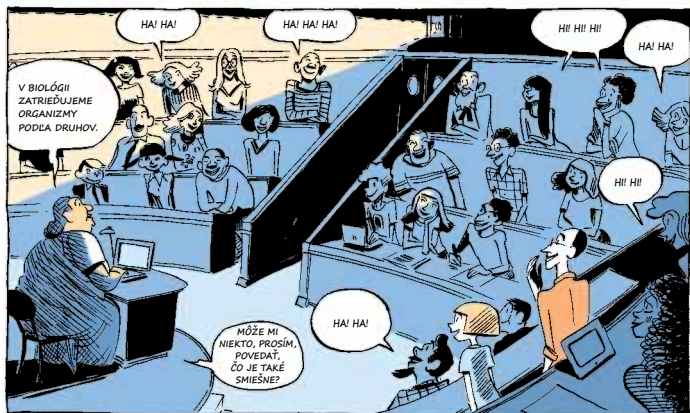
Prezývka: človek floreský, „Hobbit“

LUDSKÁ RODINA PRED 50 000 ROKMI

- Bydlisko: Ostrov Flores, Indonézia
- Kedy žil: -800 000 až -50 000
- Charakteristika: Trpasličí druh. Bol vysoký asi 1 meter a vážil 25 kg.
- Silná stránka: Na ostrove lovil trpasličie slony a obrovské jašterice.
- Slabá stránka: Domácky typ. Nikdy neopustil ostrov.

OCHI MYSLÍM, ŽE TO JE NESPRÁVNY OBRÁZOK!

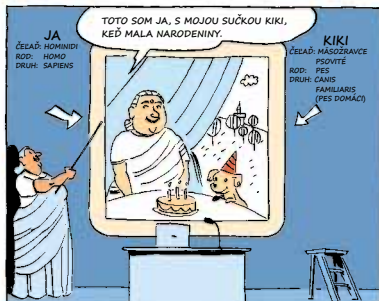
MYSELA SOM, ŽE SOM SI SÚBOR SKONTROLOVALA... NEMALI V ŇOM BYŤ FOTKY Z MOJEJ LETNEJ DOVOLENKY.

DOKELUI JE TO POMIEŠANÉ!

VLASTNE JE TO JEDNO. TÁTO FOTKA JE CELKOM UŽITOČNÁ.

LEN NIČO NAPÍŠEM NA TABULU.

JA
ČEĽAD: HOMINIDI
ROD: HOMO
DRUH: SAPIENS

TOTO SOM JA, S MOJOU SUČKOU KIKI, KEĎ MALA NARODENINY.

KIKI
ČEĽAD: MASOZRAVCE
PSOVITÉ
ROD: PES
DRUH: CANIS
FAMILIARIS
(PES DOMÁČ)

KLASIFIKÁCIA ŽIVOČÍCHOV JE ZLOŽITÁ ZÁLEŽITOSŤ. OKREM DRUH, RODU A ČEĽADE MUSITE BRAŤ DO ÚVAHY AJ POD-ČEĽAD, RAD, PODRAD, TRIEDU, KMEŇ... A OKREM TOHO MUSITE RIEŠIŤ HYBRIDIZÁCIU, PODDRUHY, MIKRODRUHY, PRSTENCOVÉ DRUHY...

A NEZABÚDajte NA MÁTÚCE JAVY, AKO JE KONVERGENTNÁ EVOLÚCIA, MIMIKRY, PLEZIOMORFNE ZNAKY... V PRÍPADE HOMO SAPIENS A CANIS FAMILIARIS JE ZREJME, ŽE IDE O RÔZNE DRUHY, ALE ČO CANIS FAMILIARIS A CANIS LUPUS? KEĎŽE SA PSY A VLKY MÔŽU KRÍŽIŤ, NIEKTORI VEDCI ICH KLASIFIKUJÚ AKO ROVNAKÝ DRUH A NAZYVAJÚ PSA CANIS LUPUS FAMILIARIS. INÍ VEDCI S TÝM NESÚHLASIA A TVRDIA, ŽE SKUTOČNÝM KRITÉRIOM NA URČENIE HRANICE MEDZI PRÍBUZNÝMI DRUHMI NIE JE KRÍŽENIE, ALE SKÔR STATISTIKA TOKU GÉNOV.

TO SOM CELKOM NEPOCHOPILA. VEDA JE PRÍLIŠ KOMPLIKOVANÁ...

TO ROZHODNE JE! AJ JA SOM SA STRATIL...

PREPÁČTE, PANI PROFESORKA, MOHLI BY STE TO TROCHU ZJEDNODUŠIŤ, ABY TOMU ROZUMEL AJ HISTORIK? POMOHOLO BY TO AJ ĎALŠIM ĽUĎOM, NAPRÍKLAD MOJEJ NETERI...

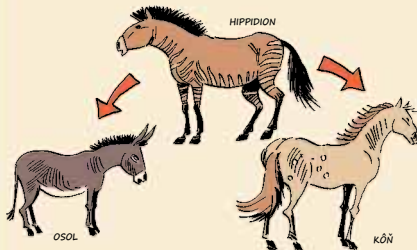
ACH, PREPÁČTE! CELKOM SOM NA VÁS DVOCH ZABUDLA. SAMOZREJME, POKÚSIM SA TO ZJEDNODUŠIŤ!

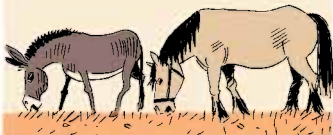
TERAZ SA NIČO DOZVIEME!

NA DRUHEJ STRANE, TENTO OSOL A TENTO KŇN MAJÚ VELA SPOLOČNÝCH
ZNAKOV. V SKUTOČNOSTI MAJÚ SPOLOČNÉHO NEDÁVNEHO PREDKA – HIPPIDIONA.

ŽIVOČÍCHY PATRIA K TOMU ISTÉMU DRUHU, AK MAJÚ
TENDENCIU PRIRODZENE SA PÁRIŤ A PLODIŤ PLODNÉ
POTOMSTVO. ALE NEZDÁ SA, ŽE BY SA KOBYLA A TENTO
OSOL O SEBA PRÍLIŠ ZAUJÍMALI...

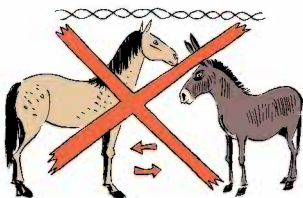
AK IM K TOMU DÁTE PODNET, SPÁRIA SA, ALE SPLODIA
MULICE A MULY, KTORÉ BUDÚ NEPLODNÉ.

MUL: VÝSLEDOK
PÁRENIA OSLA
S KOBYLOU

MULICA: VÝSLEDOK
PÁRENIA ŽREBCA
S OSLICOU

TO ZNAMENÁ, ŽE MUTÁCIE V DNA OSLA NEMÔŽU
PREJŤ NA KONE A NAOPAK. TIETO DVA ŽIVOČÍCHY
SA TEDA POVAŽUJÚ ZA DVA ODLIŠNÉ DRUHY, KTORÉ
KRÁČAJÚ PO SAMOSTATNÝCH EVOLUČNÝCH CESTÁCH.
S PRÍBUDAJÚCIMI MUTÁCIAMI SA BUDÚ ODLIŠŇOVAŤ
ČORAZ VIAC.

ACHI TO JE ZNOVU KIKI
– ĎALŠÍ OMYL... ALE PRESNE
TOTO POTREBUJEME!

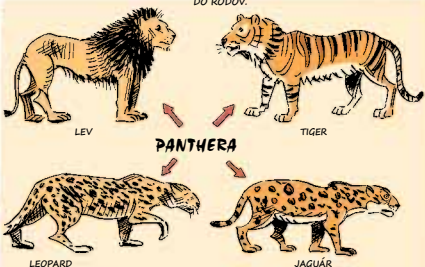
VIDÍTE, AKO ODLIŠNE
VYZERAJÚ KIKI A TENTO
BULDOG. NAPRIEK TOMU
PATRIA K TOMU ISTÉMU
DRUHU A ZDIELAJÚ
ROVNAKÝ GÉNOVÝ FOND DNA.

S RADOSTOU SA BUDÚ PÁRIŤ A ICH ŠTENIATKA SA V DOSPELOSTI BUDÚ PÁRIŤ S INÝMI PSAMI A BUDÚ MAŤ VLASTNÉ ŠTENIATKA.

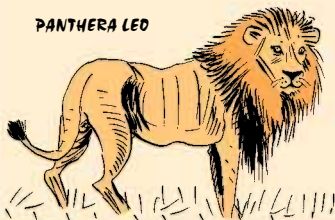

BLÍZKO PRÍBUZNÉ DRUHY, KTORÉ SA VYVINULI ZO SPOLOČNÉHO PREDKA, SA ZDRUŽUJÚ DO RODOV.

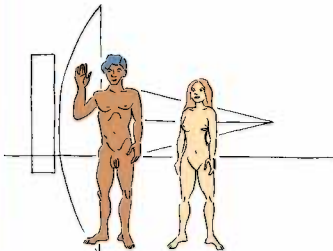

MY BIOLÓGOVIA OZNAČUJEME ORGANIZMY DVOJSLOVNÝM LATINSKÝM NÁZVOM, PRVÉ SLOVO OZNAČUJE ROD A DRUHÉ DRUH. NAPRIKLAD LEV SA NAZÝVAJÚ „PANTHERA LEO“, JE TO TEDA DRUH LEO Z RODU PANTHERA.

PANTHERA LEO

VŠETCI ĽUDIA V TEJTO POSLUCHÁRNI SÚ HOMO SAPIENS: SME Z RODU HOMO, ČO ZNAMENÁ „ČLOVEK“, A Z DRUHU SAPIENS, ČO ZNAMENÁ „ROZUMNÝ“.

V DNEŠNOM SVETE MÔŽU ĽUDIA VYZERAŤ ÚPLNE ODLIŠNE. NIEKTORÍ MAJÚ TMAVÚ POKOŽKU, INÍ SVETLÚ. NIEKTORÍ MAJÚ ROVNÉ VLASY, INÍ KUČERAVÉ. NIEKTORÍ SÚ VEĽMI VYSOKÍ, INÍ NÍZKI.

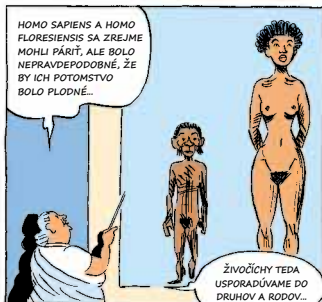
VŠETKY ROZDIELY, KTORÉ SA DNES ZDAJÚ TAKÉ DÔLEŽITÉ – FRANCÚZ A NEMEC, KREŠŤAN A MOSLIM, ČERNOCH A BELOCH – SÚ VEĽMI NEDÁVNÝM VÝMYSLOM A NEMAJÚ VEĽKÝ VPLYV NA VÝVOJ ČLOVEKA.

DNES MÔŽE MAŤ BIELY NEMECKÝ KREŠŤAN SEXUÁLNY VZŤAH S ČIERNOU FRANCÚZSKOU MOSLIMKOU A MAŤ DETI, KTORÉ ODVOZDAJÚ ICH KOMBINOVANÉ GENETICKÉ KÓDY BUDÚCIM GENERÁCIÁM.

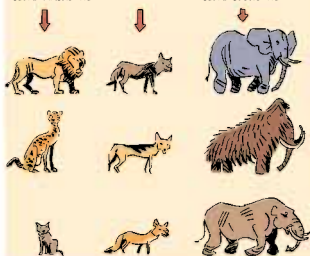

V SÚČASNOSTI SME JEDINÝM ŽIJÚCIM DRUHOМ RODU HOMO. KEDYSI VŠAK EXISTOVALO MNOHO INÝCH, NAPRIKLAD TRPASLIČÍ HOMO FLORESIENSIS. JEHO OZNAČENIE ZNAMENÁ „ČLOVEK Z OSTROVA FLORES“.

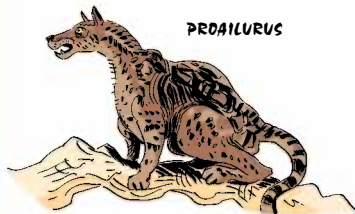

... RODY ĎALEJ ZOSKUPUJEME DO ČELADÍ.

ČELADĽ MAČKOVITÉ ČELADĽ PSOVITÉ ČELADĽ SLONOVITÉ

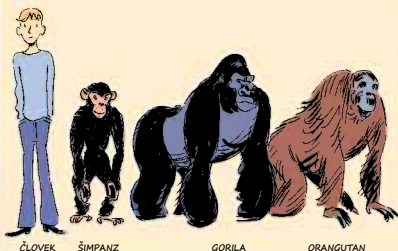
VŠETCI ČLENOVIA URČITEJ ČELADE MÔŽU VYSLEDOVAŤ SVOJ PŮVOD AŽ K ZAKLADAJÚCEMU MATRIARCHOVI ALEBO PATRIARCHOVI.

PROAILURUS

NAPRIKLAD MALÁ MAČKA DOMÁCA A OBROVSKÝ LEV MAJÚ SPOLOČNÉHO PREDKA – MAČKOVITÉHO MÄSOŽRAVCA PROAILURUS, KTORÝ ŽIL PŘIBLIŽNE PŘED 25 MILIÓNNÍMI ROKY.

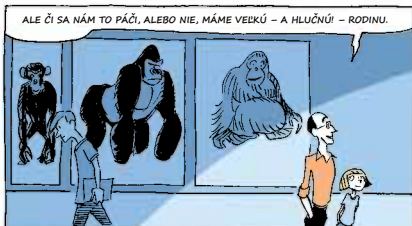
AJ ĽUDIA PATRIA DO ISTEJ ČELADE ALEBO RODINY – MEDZI ĽUDOOPICE.

SKUTOČNOSŤ, ŽE ĽUDIA PATRIA DO URČITEJ ČEADY, BOĽA V MINULOSTI JEDNÝM Z NAJPRÍSNEJŠIE STRÁŽENÝCH TAJOMSTIEV. *HOMO SAPIENS* SA DLHO A RÁD POVAŽOVAL ZA ODLIŠNÉHO OD OSTATNÝCH ŽIVOČÍCHOV. AKO SIROTA BEZ RODINY, BEZ BRATOV A SESTIER, BEZ BRATRANCOV A SESTERNÍC.

ALE ČI SA NÁM TO PÁČI, ALEBO NIE, MÁME VEĽKÚ – A HLUČNÚ! – RODINU.

NAŠIMI NAJBĽIŽŠÍMI PRÍBUZNÝMI SÚ ŠIMPANZY. PRED 6 MILIÓNNIMI ROKOV SA MOHLO STAŤ NIČO TAKÉTO.

PRED 6 MILIÓNNIMI ROKOV MALA TÁTO OPIČIA SAMICA DVE DCÉRY.

6. SÉRIA

PREDTÝM

V 1. SÉRII

MNOHOBUKOVÉ
ORGANIZMY
PO PRVÝKRÁT
OBJAVILI SEX!

TEN
PRVÝ BOŽK BOL
NEZABUDNUTEĽNÝ!

NAJÚŽASNEJŠIA ŠOU NA ZEMI!

PREDTÝM

V 3. SÉRII

ZÁNIK DINOSAUROVI!

VŠETCI SI MYSLILI, ŽE
V TEJTO SÉRII T. REX PORAZÍ
KONKURENCIU! ALE NIKTO
NEČAKAL, ŽE PRILETÍ
ASTEROID, VŠAK?

HÁDAJTE ČO?
VYHRÁVAME!

PRIBLÍŽNE PRED
2 MILIÓNNI ROKOV.

VITAJTE V NOVEJ SÉRII EVOLÚCIE, NAJVÁČŠEJ
ŠOU NA SVETE!

JE TU DEVÄT PÁROV ĽUDSKÝCH DOBRODRUHOV,
KTORÍ SA POSTAVILI VÝZVE OPUSTIŤ SVOJ DOMOV
V AFRIKE A KOLONIZOVAŤ NOVÉ, NEPRÉBAĐANÉ
ÚZEMIA. AK CHCETE USPIEŤ, MUSÍTE SA
PRISPŔOŠOBÍŤ RÔZNYM PODNEBIAM, KRAJINÁM
A POTRAVE!

PRVÝ DIEL SA ZAČÍNA
V MALOM ROHU VÝCHODNEJ AFRIKY.

VŠETCI ZAČÍNATE NA ROVNAKEJ
ŠTARTOVEJ ČIARE – VŠETCI
STE ĽUDSKÉ BYTOSTI.

VŠETCI STE SA ODVÁŽNE ROZHODLI OPUSTIŤ ZNÁME
ÚZEMIE. ALE NECH VÁS NEPREKVAPÍ, ŽE SA DO KONCA
TEJTO SÉRIE ZMENÍTE. MNOHÉ VÝZVY, S KTORÝMI
SA STRETNETE, VÁM ZMENIA DNA, TĚLO AJ MOZOG.
GENERÁCIU ZA GENERÁCIU SA VÁŠ ROD BUDE VYVÍJAŤ
V REAKCII NA ZMENY POTRAVY
A KLÍMY... STANÚ SA Z VÁS INÉ DRUHY.

VŠETCI STE PRIPRAVENÍ?
PRIPRAVIŤ SA, POZOR,

ŠTART!

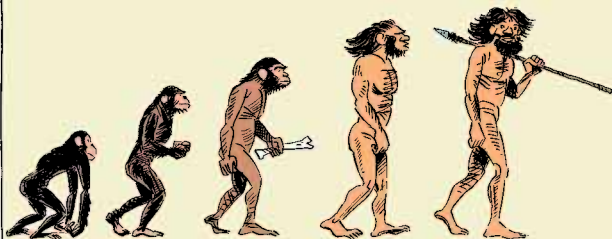

KTO VYHRÁ 6. SÉRIU EVOLÚCIE?

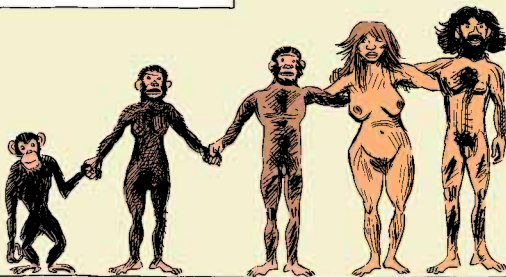
NAJ-
ÚZASNEJŠIEHO
SERIÁLU
NA ZEMI!

TENTO ZNÁMY OBRÁZOK JE TAKÝ ZAVÁDZAJÚCI! VYZERÁ TO, AKOBY NA ZEMI NIKDY NEBOL VIAC AKO JEDEN ĽUDSKÝ DRUH!

TOTO BY BOLO BLIŽŠIE K PRAVDE.

TAKŽE, AKO JE MOŽNÉ, ŽE DNES EXISTUJE LEN JEDEN ĽUDSKÝ DRUH?

JE TO VEĽMI ZVLÁŠTNÉ...
MOŽNO DOKONCA PODOZRIVÉ.
MY SAPIENS SME PRÍLIŠ SPOKOJNÍ
S TÝM, ŽE SME JEDINÝM ĽUDSKÝM
DRUHOМ NA SVETE...

MOŽNO MÁME
DOBRE DŮVODY
POTLÁČAŤ SPOMIENKY
NA SVOJICH BRATOV
A SESTRY.